KOMUNIKAT
IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W KRAKOWIE

SIERPIEŃ—WRZESIEŃ 1938 | Przedruk dozwolony | ROK I. Nr 6—7

Gosp. IV. 6—7/38.

Delegatura Izb Rzemieślniczych w C. O. P. Izby Rzemieślnicze krakowska i lwowska utworzyły w Rzeszowie specjalną delegaturę dla spraw rzemieślniczych w Centralnym Okręgu Przemysłowym. Delegatura będzie udzielać informacyj rzemieślnikom, którzy zamierzają przenieść swoje warsztaty do C. O. P. względnie uzyskać czasowe zatrudnienie w tamtejszych warsztatach. Poza tym do obowiązków delegatury będzie należeć powiadamianie samorządów gospodarczych rzemiosła o terminach rozpisanych przetargów i dostaw przez poszczególne zakłady przemysłowe w tamtejszym okręgu.

Kierownikiem delegatury jest p. Edward Barowicz, Prezes Stowarzyszenia rzemieślniczo-mieszczańskiego «Gwiazda», Rzeszów ul. Wolności. Delegatura rozpoczęła swą pracę w dniu 1 września 1938.

W związku z tym Izba powiadamia Zarządy Cechów, aby informowały swoich członków, że w podanych wyżej sprawach, odnoszących się do C. O. P., należy zwracać się wprost do p. Edwarda Barowicza.

Podręcznik rzemieślniczy. W tych dniach wyszedł z druku jako wydanie II-gie Podręcznik Rzemieślniczy w opracowaniu wicedyrektora Izby p. Winiarskiego Władysława. W Podręczniku uwzględniono zaszłe ostatnio zmiany w szeregu ustaw i rozporządzeń dotyczących rzemiosła, wprowadzono nowe rozdziały traktujące o podatkach, o kodeksie handlowym itd., tak, że uległa dość znacznemu rozszerzeniu i objętość Podręcznika. Mimo to cena dotychczasowa zł 3.80 za egzemplarz nie została podwyższona.

Z uwagi na wielkie korzyści, jakie może oddać Podręcznik każdemu rzemieślnikowi, szczególnie P. T. Starszym Cechu i Sekretarzom cechów Izba poleca to wydawnictwo, informując, że zamówienia należy kierować do Izby, przy wpłacie zł 4.30 (3.80 plus koszta przesyłki 0.50 gr.) na konto czekowe Izby 410.601.

Gosp. I/6—7/38.

Dostawy i przetargi. Izba Rzemieślnicza stwierdziła, że bardzo często oferty rzemieślników wnoszone do przetargów nie są rozpatrywane wskutek całego szeregu niedokładności. Wynika to z tego, że oferent nie zapoznał się uprzednio z postanowieniami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1937 o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucyj prawa publicznego, jak też i z warunkami szczegółowymi odnośnego przetargu. Oferent wskutek tego naraża się na niepotrzebną pracę przy kalkulacji, koszty, a najważniejsze, że z chwilą odrzucenia oferty traci możność uzyskania zamówienia.

Izba zwraca zatem uwagę warsztatom wnoszącym oferty, aby zapoznawały się szczegółowo z warunkami przetargowymi i ściśle stosowały się do odnośnych postanowień. Biuro organizacyjno-handlowe Izby udziela wszelkich wyjaśnień w tych sprawach. Poza tym Izba, za pośrednictwem rozgłośni Polskiego Radia we wtorki i czwartki o godz. 15 podaje w komunikatach radiowych do wiadomości rzemiosła terminy rozpisanych przetargów i dostaw, jak też przesyła zawiadomienia pisemne do tych cechów, których członkowie mogą mieć, z racji swego zawodu, zainteresowanie w odnośnych dostawach.

Gosp. III/6—7/38.

Jesienny pokaz targowy. W Katowicach w okresie od 1—16 października odbędzie się jesienny pokaz targowy. Przedmiotem pokazu będą: meble, urządzenia kuchenne, instalacje, wyroby skórzane itp. oraz wszystko, co wchodzi w skład urządzenia dobrze zagospodarowanego domu, jego otoczenia i codziennego użytku mieszkańców w okresie jesienno-zimowym. Zgłoszenia należy nadsyłać: Śląskie Towarzystwo wystaw i propagandy gospodarczej, Katowice, Stawowa 14.

Przyjmowanie uczniów na naukę rzemiosła. Wobec rozpoczynającego się roku szkolnego w szkołach dokształcających zawodowych Izba Rzemieślnicza w Krakowie powiadamia, że zarządzeniem Kuratorium O. S. K. w Krakowie do szkół przyjmowani będą tylko ci uczniowie, którzy przedłożą zaświadczenie o zatrudnieniu wydane przez naukodawcę, bez względu na to, czy chodzi o nowoprzyjętych uczniów, czy też o uczniów klas drugich lub trzecich. Uczniowie, którzy nie wykażą się odnośnym zaświadczeniem, nie będą przyjęci do szkoły. W związku z tym Izba wyjaśnia, że odnośnie uczniów rzemieślniczych za dowód zatrudnienia uważana będzie umowa o naukę rzemiosła zarejestrowana w Izbie. Celem zarejestrowania umowy w Izbie należy przedłożyć 4 egzemplarze umowy, świadectwo zdrowia oraz świadectwo ukończenia szkoły powszechnej. Nadto w Krakowie i w Żywcu świadectwo badania psychotechnicznego. Na naukę rzemiosła wolno przyjmować młodocianych dopiero z ukończonym 15-tym rokiem życia.

Socj. 6—7/38.

Wędrówki rzemieślników międzywarsztatowe. Samorząd gospodarczy rzemiosła — jak to Izba donosiła swego czasu — uchwalił przystąpić do zorganizowania wędrówek rzemieślników wewnątrz kraju. Tradycyjne wędrówki rzemieślników służyły nie tylko do zaspokojenia chęci zwiedzania nieznanych okolic i krajów, lecz głównie miały za zadanie rozszerzenie horyzontu rzemieślnika i uzupełnienie jego wiadomości i umiejętności fachowych. Wędrówki mają także zapoznać rzemieślnika z poziomem warsztatów i rodzajem ich produkcji, przez umożliwienie rzemieślnikowi pracy w różnych warsztatach rzemieślniczych w różnych dzielnicach kraju.

Izba Rzemieślnicza doceniając należycie korzyści wynikłe dla rzemiosła przy tego rodzaju wędrówkach, zwraca się ponownie do samodzielnych rzemieślników prowadzących warsztaty, aby zechcieli zgłaszać wolne miejsca dla odbycia praktyki. Wszelkich bliższych wyjaśnień udzieli Biuro organizacyjno-handlowe Izby.

Va. 6—7/38.

Konkurs na siewniczek nawozowy. Zjednoczone fabryki związków azotowych w Mościcach i Chorzowie rozpisały konkurs na budowę siewniczka nawozowego, przeznaczonego dla małorolnych. Zasadniczym momentem wartości siewniczka będzie możliwie najniższa cena, przy dużej trwałości aparatu, jak osiągnięcie możliwie największej dokładności pracy wysiewnej. W zgłoszeniach należy nadsyłać rysunki konstrukcyjne, dokładny opis działania siewniczka, kalkulację kosztów własnych budowy, zalakowane koperty zawierające dokładny adres projektodawcy. Kopertę należy zaopatrzyć hasłem projektodawcy i napisem «Konkurs na siewniczek nawozowy». Dołączyć również należy próbny model siewniczka naturalnej wielkości.

Zgłoszenia pod adresem: Zjednoczone Fabryki Związków Azotowych w Mościcach i Chorzowie, Chorzów III, Górny Śląsk.

Egz. 6—7/38.

Turnus egzaminacyjny. Izba Rzemieślnicza w Krakowie przypomina, że następny turnus egzaminacyjny odbędzie się w czasie od 15. XI. do 15. XII. br., a pragnący przystąpić do egzaminu czeladniczego lub mistrzowskiego w bieżącym roku winni wnieść podania wraz z wymaganymi załącznikami najdalej do dnia 15. X. br.

Egz. 6—7/38.

Taksy egzaminacyjne. Wobec częstych wypadków uiszczania taks egzaminacyjnych w nieodpowiednich kwotach, Izba wyjaśnia, że taksa egzaminacyjna za egzamin czeladniczy w jednym zawodzie wynosi zł 21, a za mistrzowski zł 60. W wypadku, gdy kandydat ubiega się o egzamin w dwóch zawodach (rzeźnictwo i wędliniarstwo, ślusarstwo i tokarstwo itp.), taksa egzaminacyjna przy egzaminie czeladniczym wynosi o zł 10 więcej, a przy mistrzowskim o zł 20, jako koszta egzaminu w drugim zawodzie.

Egz. 6—7/38.

Określenie zawodu. W praktyce urzędowej zauważono, że wnoszący podania zbyt często nie określają zawodu, w jakim zamierzają przystąpić do egzaminu. W związku z tym, Izba powiadamia, że rzemiosło krawieckie zostało podzielone na krawiectwo damskie i krawiectwo męskie, ślusarstwo na samochodowe, precyzyjne (mechanictwo) i zwykłe ślusarstwo (budowlane) i dlatego wnoszący podania winni dokładnie określić rzemiosło, w którym zamierzają przystąpić do egzaminu z uwzględnieniem nazw ustawowych.

Egz. 6—7/38.

Doraźne komisje egzaminacyjne. Mając na uwadze dobro młodzieży rzemieślniczej, Izba Rzemieślnicza w Krakowie w bieżącym roku przez urządzanie doraźnych komisyj egzaminacyjnych czeladniczych na terenie większych skupisk rzemieślniczych stara się udostępnić składanie egzaminów czeladni-

czych pragnącym przystąpić do wspomnianego egzaminu. Ponieważ podjęte prace w tym kierunku przez miejscowe cechy (Jasło, Wojnicz, Kęty), przy poparciu Izby, dały doskonałe wyniki przez umożliwienie składania egzaminu w miejscu zamieszkania ubogiej młodzieży rzemieślniczej, która wobec niejednokrotnie zbyt daleko oddalonej komisji egzaminacyjnej nie mogła ponieść kosztów związanych z dojazdem i pobytem, Izba Rzemieślnicza w Krakowie zachęca i powiadamia zainteresowane cechy, że w wypadku zgłoszenia się z danej miejscowości powyżej 15-tu kandydatów egzaminy mogą odbywać się przed doraźnie utworzoną z miejscowych mistrzów komisją egzaminacyjną przy współudziale przedstawiciela Izby. Celem zorganizowania wspomnianych egzaminów należy w porozumieniu z Izbą podjąć akcję dla zgłoszenia się odpowiedniej liczby kandydatów.

Podania o dopuszczeniu do egzaminu winien miejscowy cech zebrać i wespół z taksami egzaminacyjnymi przekazać zbiorowo do Izby, zapodając równocześnie proponowany skład Komisji, po czym Izba po stwierdzeniu możliwości skompletowania Komisji w porozumieniu z właściwym cechem ustali czas i miejsce odbycia egzaminu.

Mając na względzie odpowiednie przygotowanie przystępujących do egzaminu, Izba zaleca urządzanie miejscowych kursów przygotowawczych dla przystępujących do egzaminu kandydatów. Wspomniane kursy można organizować przy pomocy i poparciu Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Krakowie, ul. Smoleńsk l. 9 i delegatów Izby w danych powiatach.

Gosp. 6—1/38.

Ustawa o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku. Izba Rzemieślnicza w Krakowie podaje do wiadomości, że w wykonaniu tejże ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. został wydany szereg rozporządzeń. Ponieważ dużo przepisów dotyczy przedsiębiorstw rzemieślniczych, w szczególności zaś piekarskich, cukierniczych, rzeźniczych i wędliniarskich, Izba podaje najważniejsze przepisy.

Celem regulowania cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz zapobiegania i przeciwdziałania nadmiernej zwyżce cen tych produktów, zostaną powołane w dniach najbliższych komisje wojewódzkie i powiatowe, które opiniować będą, w jakich granicach władze administracji ogólnej mają ustalać powyższe cechy. Komisje składają się z przewodniczącego i 3 członków i ich zastępców powołanych przez samorządy gospodarcze. W skład komisji wchodzi więc również przedstawiciel Izby.

Jednocześnie wydano rozporządzenie o ujawnianiu cen przedmiotów powszechnego użytku. Wedle odnośnych przepisów wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa sprzedaży pieczywa sucharów itp., oraz cukierków, czekolady, wyrobów czekoladowych itp. winne ujawniać ceny bezpośrednio na tych przedmiotach, a nadto winne umieścić cennik na widocznym miejscu dostępnym dla kupującego, zawierający nazwę towarów, cenę, firmę przedsiębiorstwa, adres firmy i datę sporządzenia cennika. Przedsiębiorstwa sprzedaży przedmiotów powszechnego użytku obowiązane są na żądanie kupującego wydawać rachunki na sprzedane przedmioty.

Oprócz dotychczasowych rozporządzeń wykonawczych, w myśl wspomnianej ustawy o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku mogą być nadto regulowane ceny detaliczne nafty i węgla, a za zgodą Rady Ministrów ceny innych przedmiotów powszechnego użytku, albowiem te przedmioty tego rodzaju uważa się artykuły służące do zaspakajania koniecznych potrzeb życiowych ludności i zwierząt gospodarskich, jak żywność, artykuły odzieżowe, opałowe, oświetleniowe i higieny codziennej.

Ośw. 6—7/38.

Kursy zamiejscowe. Dyrekcja Wojewódzkiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego w Krakowie w porozumieniu z Izbą Rzemieślniczą projektuje urządzenie w roku szkolnym 1938/39 kursów zamiejscowych wedle programu:

I. Bochnia: szewsko-cholewkarski.
II. Tarnów: budowlany, spawania, krawiecki, ogólny przygotowawczy.
III. Nowy Sącz: krawiecki, ogólny przygotowawczy.
IV. Mielec: budowlany, dla metalowców, krawiecki, bieliźniarski, ogólny przygotowawczy.
V. Myślenice: białoskórniczy.
VI. Rabka: krawiecki, budowlany.
VII. Zakopane: krawiecki.
VIII. Zembrzyce: garbarski.
IX. Gorlice: szewsko-cholewkarski.
X. Jasło: bieliźniarski, ogólno dokształcający.
XI. Żywiec: krawiecki, bieliźniarski.
XII. Kalwaria i okolica: stolarski, szewsko-cholewkarski.
XIII. Wadowice i okolica: krawiecki, szewsko-cholewkarski, ogólny przygotowawczy.
XIV. Kęty: szewsko-cholewkarski.
XV. Oświęcim: szewsko-cholewkarski, ogólny przygotowawczy.

Wszelkich informacyj zasięgnąć można w wojewódzkim Instytucie Rzemieślniczo-Przemysłowym, Kraków, Smoleńsk 9.

Obowiązek zgłaszania zapasów mąki i kaszy. W dniu 5 września br. wchodzi w życie rozporządzenie Ministra Skarbu wydane w wykonaniu ustawy o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych. W myśl powyższej ustawy podlegać będą opłacie wszelkie gatunki mąki żytniej, pszennej i jęczmiennej oraz kaszy pszennej i jęczmiennej.

Zapasy mąki, znajdujące się w chwili wejścia w życie ustawy w zakładach detalicznej sprzedaży tych produktów i wytwórniach wyrobów mącznych (w zakładach piekarskich i cukierniczych) nie będą podlegać tejże opłacie, jeśli do dnia 30 września 1938 roku włącznie zostaną zgłoszone powiatowej administracji ogólnej (w Krakowie Zarząd Miejski, na powiatach Starostwa). Obowiązek zgłoszenia dotyczy tych zakładów rzemieślniczych, które posiadają zapasy przekraczające 500 kg łącznie. Zgłoszenia należy dokonać w dwu egzemplarzach, jak również dokonać przepisowego opakowania i zaopatrzenia zapasów w etykiety wzoru Nr 2 wydawane bezpłatnie przez kasy urzędów skarbowych i plomby przewidziane rozporządzeniem Ministra Skarbu.

Nowa zmiana statutów cechowych. W Dzienniku Ustaw Nr 60 poz. 463 została ogłoszona ustawa zmieniająca dotychczasowe przepisy prawa przemysłowego. Wedle art. 2 tejże ustawy istniejące cechy rzemieślnicze zobowiązane są w terminie 6-ciu miesięcy od wejścia w życie tejże ustawy, tj. od 1 lipca 1938 przedstawić do zatwierdzenia władzy przemysłowej I instancji nowe statuty dostosowane do zmienionych przepisów. Ponieważ dokonana nowela przewiduje możliwość tworzenia kół czeladniczych przy cechach, w których mogą zrzeszać się czeladnicy danego rodzaju rzemiosła, dla którego cech został powołany w liczbie co najmniej 10-ciu, jak również przewiduje tworzenie związków cechów jednego lub więcej rodzajów rzemiosła, Związek Izb Rzemieślniczych w Warszawie podjął się opracowania wzorowych statutów zarówno cechów, jak i związków cechów i kół czeladniczych. W związku z tym Izba powiadamia, że po ostatecznym ustaleniu tekstu nowych statutów na konferencji wszystkich Izb Rzemieślniczych z końcem września br. i zaaprobowaniu tychże przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Izba roześle odnośne wzorowe statuty wszystkim cechom na swym terenie.

Wyjątek od zakazu pobierania opłat za naukę rzemiosła. Na skutek starań samorządu gospodarczego rzemiosła Minister Przemysłu i Handlu rozporządzeniem z 9 czerwca br. dopuścił wyjątek od zakazu pobierania przez naukodawcę opłat za naukę uczniów w następujących rzemiosłach: 1) w rzeźbiarstwie (w rzeźbieniu w drzewie i kamieniu), 2) w wyrobie szkieł i narzędzi optycznych, 3) w tokarstwie (w drzewie), 4) w wyrobie instrumentów muzycznych, 5) w grawerstwie, 6) w jubilerstwie i złotnictwie, 7) w zegarmistrzostwie, 8) w fotografowaniu. Nadmienia się, że przepis ten nie zwalnia naukodawcę od obowiązku wynagradzania ucznia wedle stawek przyjętych w danym rzemiośle, albowiem nadal istnieje zakaz bezpłatnego zatrudniania uczniów.

Ulgi przy egzaminach czeladniczych dla absolwentów kursów dokształcających. Celem umożliwienia uzyskania świadectwa czeladniczego przez pracowników rzemieślniczych, którzy na skutek różnych trudności nie mogli odbyć normalnej nauki w warsztacie uprawnionego naukodawcy względnie ukończyć szkoły dokształcającej zawodowej, Związek Izb Rzemieślniczych R. P. wystąpił do Ministerstwa Przemysłu i Handlu o wydanie zarządzenia wyjątkowego. W związku z tym Ministerstwo okólnikiem z dnia 30 lipca br. Nr 34 wyjaśniło, że nie sprzeciwia się w dopuszczeniu w drodze wyjątku do egzaminu czeladniczego tych kandydatów, którzy spełnią następujące warunki: 1) mają przynajmniej 23 lat ukończonych, 2) wykażą się świadectwem pracy w danym rzemiośle za okres przynajmniej 5-letni, 3) wykażą się świadectwem ukończenia kursu dokształcającego zawodowego zorganizowanego w porozumieniu z władzami szkolnymi przez Instytut Naukowy Rzemieślniczy im. I. Marszałka Polski J. Piłsudskiego lub jego oddziały, bądź przez poszczególne Izby Rzemieślnicze. Postanowienie to będzie mogło być stosowane jedynie do dnia 31 grudnia 1938 r.

Prenumerata roczna: w Krakowie zł 2,40, zamiejscowa zł 3,60. Cena numeru zł 0,20.

Wydawca: Izba Rzemieślnicza w Krakowie. Redaktor odp. Władysław Szydłowski. Druk W. L. Anczyca i Spółki w Krakowie